

*Љубомир Ж. Јевтић, судија
Врховног суда Србије*

РАДОМИР ШРАМЕК

Недавно (23. маја 1981. године), у 64 години живота, умро је Радомир Шрамек, судија Врховног суда СРС, који је у вршењу ове судијске функције и многих других дужности које му је његова стручност одређивала оставио за собом дугу и врло плодну бразду.

Четрдесетогодишњи радни век Шрамека ближио се крају, када га је тешка болест изненада обхрвала и угасила. Скоро тридесет година од тог дугог периода он је провео у Врховном суду СРС интензивно и неуморно радећи на решавању управних спорова, првих година као стручни сарадник, а потом га је, већ запаженог својом стручношћу, Скупштина СРС изабрала за судију Врховног суда Србије. У овој функцији је остао преко 20 година, све до своје смрти, увек распоређиван у веће за управне спорове чији је и председник био низ година.

Вишеструки је значај личности Шрамека као правника и друштвеног радника. У њој, свакако, доминира његова судијска функција, али се ту не исцрпљује Шрамеков рад. Будући се определио за управни спор као посебну групу у нашем јединственом систему судства, он је до танчина теоријски и практично упознао неисцрпну материју управног поступка и управног спора, па је на тој сигурној подлози решавао управне спорове.

Судија Шрамек, у решавању управних спорова, одликовао се сталоженим и свеобухватним реферисањем које је осветљавало и најсложеније предмете. Образложење одлука донетих у управним споровима које је он радио, стилски дотерана, била су повезана чврстом логиком. У таквим судским одлукама за тужени орган, као странку у управном спору, поред одлучења о законитости оспореног управног акта, било је и начелних и инструктивних разлога за поступање органа и у другим сличним случајевима.

Почетни период управног спора код нас (Закон о управним споровима донет 1952. године), са проређеним материјалним прописима за ва-

жније управне области и материје, без још донетог Закона о општем управном поступку (ЗУП) и оскудним кадровима који су примењивали прописе о правима и обавезама грађана и организација на конкретне слушајеве, био је праћен тешкоћама. Ове тешкоће су савлађиване и било је приметно учвршћивање законитости у раду државних органа, у чему је био видан удео и Шрамека као судије.

Затим, Шрамек је, са ширим познавањем материје управног поступка и управног спора и дугом праксом у решавању управних спорова, дуго година, поред редовне судијске дужности, био професор у вишим управним школама за предмет — управни поступак и управни спор. Колико је Шрамек био за ту дужност предодређен и колики је допринос ту дао, најбоље се види кад се има у виду да су студенти у тим школама претежно била лица која су већ у служби радила на предметима управног поступка или су се за ту службу спремала. Шрамек је у својим предавањима и стручним вежбама нарочито инсистирао на основним начелима управног поступка и институтима у којима су та начела разрађена, а у излагањима о управном спору посебно је указивао на нарочити значај судске контроле законитости управних аката за заштиту права и правних интереса грађана и организација, што намеће државним органима, као туженој страни у управном спору, дисциплиновано извршење свих дужности које им закон у том својству намеће, као битан услов за несметано и ефикасно функционисање управног спора.

Шрамек и писац ових редова, као колеге у судијској функцији и дужности професора виших управних школа, напили су у коауторству уџбеник за више управне школе — „Управни поступак и Управни спор“, која је књига корисно послужила својој намени, а имала је ширу употребу.

Обимна и значајна правна материја као што је то општи управни поступак, регулисана Законом о општем управном поступку, донетим децембра 1956. године, правилност примене чијих одредаба у поступку за доношење решења о управној ствари, захтевала је и посебан инструкторски рад, за који су нарочито позване судије које решавају управне спорове. Шрамек је неуморно зналачки учествовао у организовању и одржавању тих повремених инструкторских скупова, намењених службеним лицима општина и организација са јавним овлашћењем која раде на предметима управног поступка. Бивало је таквих састанака и са вишестотина учесника и сваки је износио спорна питања на која је наилазио у свом раду.

Шрамек се није посебно бавио теоријом, али је увек о важнијим спорним питањима из судске праксе консултовао теорију и тражио ослонац у њој. Из области управног поступка и управног спора објавио је низ написа у стручним часописима — „Аналима Правног факултета“, „Правном животу“, „Општини“... У „Аналима“ (бр. 1 од 1956. стр. 59—86), Шрамек и писац ових редова објавили су у коауторству обимнији чланак: „Стваралачка активност Већа за управне спорове у области управног пос-

тупка". Овај чланак је документовано показао како су врховни судови, решавајући управне спорове у дужем периоду пре доношења ЗУП-а, стваралачки поступали при оцени законитости правилности поступка при доношењу решења, тако да су неки важнији начелни ставови суда о појединим питањима управног поступка били усвојени при доношењу ЗУП-а.

Хтео бих да овим сажетим редовима бар донекле осветлим заслужну личност судије Радомира Шрамека и да укажем на његов вишеструко користан рад у области нашег судства и остваривања законитости у раду државних органа.*)

*) Радомир Шрамак је рођен у јужној Чехословачкој, 1917. године. Његови родитељи су, у 1920. години, у послератној пометњи, напустили своју земљу и са Радомиром као дететом од три године, настанили се заувек у Јагодини (сала Светозарево), где се Шрамаков отац запослио као стручњак за књиговодство. Радомир је ту растао, изучио основну школу и гимназију, а правне студије у Београду. Као студент је припадао напредном студентском покрету. Пред рат је започео државну правну службу. У рату је био заробљен као војни редов и одведен у заробљеништво. После рата одмах се ставио у службу народној власти. Радио је у Комисији за утврђивање ратних злочина, а потом као помоћник и заменик Јавног тужиоца у Светозареву, Крагујевцу и Београду.